Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Fietsvisie Enschede 2030: Leefbaar, Aantrekkelijk en Bereikbaar per fiets		
Portefeuillehouder	Jurgen van Houdt agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Strategie & Beleid Fysiek	Aangeboden aan Raad	26 januari 2021
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2100001342

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De Fietsvisie Enschede 2030: Leefbaar, Aantrekkelijk en Bereikbaar per fiets vast te stellen (zie bijlage 1), waarin we de huidige succesvolle koers voortzetten en een extra impuls geven aan verkeersveiligheid in het algemeen en in het bijzonder in schoolomgevingen en bij het oversteken van de singels.
2. Kennis te nemen van de twee ambitieniveaus: Basis (structureel €750.000) en Plus (additioneel structureel €1.400.000)
3. De structurele opgave voor het realiseren van ambitieniveau Basis te betrekken bij de aankomende zomernota.

Inleiding
Enschede is een ambitieuze fietsstad. Al sinds jaar en dag investeert de stad in goede fietsvoorzieningen en innovatieve ideeën om fietsen steeds aantrekkelijker te maken. Dat loont want hierdoor blijft de stad ook voor de auto bereikbaar.Uit een evaluatie van de ‘Fietsvisie Enschede Fietsstad 2020’ uit 2012 blijkt dat het gros van de plannen voor de periode 2012 tot 2020 daadwerkelijk is uitgevoerd. De meeste doelen zijn bereikt!

Maar we zijn er nog niet. Er is destijds al een opgave voor na 2020 gedefinieerd en we zien nieuwe kansen en nieuwe ontwikkelingen waar we een antwoord op willen en moeten geven. Het wordt steeds drukker op de fietspaden en de diversiteit aan fietsen neemt toe (denk aan elektrische fietsen). Dat is mooi. Maar het vraagt ook om meer ruimte voor de fiets. Ook is extra aandacht voor de verkeersveiligheid van fietsers nodig. We willen door met het verbeteren van faciliteiten voor fietsers, om de goede resultaten te kunnen doortrekken naar de toekomst. Doen we dit niet, dan zakken we terug in het peloton.

We hebben de Fietsvisie daarom herijkt, zoals in de Mobiliteitsvisie Enschede is vastgesteld. Op basis van de evaluatie van de Fietsvisie Enschede Fietsstad 2020, de vastgestelde koers in de Mobiliteitsvisie en een uitgebreid participatieproces heeft deze herijking plaatsgevonden. De voorliggende Fietsvisie Enschede 2030 is daarvan het resultaat.

De Fietsvisie Enschede 2030 gaat verder met de ingezette sprint naar voren en zet een trap verder voor wat betreft verkeersveiligheid. Daarmee bereiken we drie doelen die sterk met elkaar samenhangen: meer fietsbewegingen, veilig op de fiets en tevreden fietsers. In lijn met deze visie is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de komende jaren. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen de ambitieniveaus Basis en Plus.

Om de huidige koers voort te zetten en de nodige impuls te geven aan verkeersveiligheid zijn de projecten uit het ambitieniveau Basis essentieel. Op die manier kunnen we de gestelde doelen waarmaken. De middelen hiervoor betrekken we bij het proces van de zomernota.

Daarnaast hebben we het ambitieniveau Plus waarin projecten staan waarmee we nog meer kwaliteit voor de fiets bieden en die we graag zouden uitvoeren, maar waarvan we beseffen dat die op dit moment te kostbaar zijn voor de stad. Voor uitvoering hiervan zijn we afhankelijk van toekomstige aanvullende eigen middelen, meevallers en subsidies.

Publieksvriendelijke samenvatting
Enschede is een ambitieuze fietsstad. Al sinds jaar en dag investeert de stad in goede fietsvoorzieningen en innovatieve ideeën om fietsen steeds aantrekkelijker te maken. Uit een evaluatie van de ‘Fietsvisie Enschede

Fietsstad 2020' uit 2012 blijkt dat het gros van de plannen voor de periode 2012 tot 2020 daadwerkelijk is uitgevoerd. De meeste doelen zijn bereikt!

Maar we zijn er nog niet. We zien nieuwe kansen en nieuwe ontwikkelingen waar we een antwoord op moeten geven. Het wordt steeds drukker op de fietspaden en de diversiteit aan fietsen neemt toe (denk aan elektrische fietsen). Dat is mooi. Maar het vraagt om meer ruimte voor de fiets. Ook is extra aandacht voor de verkeersveiligheid nodig. We gaan dus door met het verbeteren van faciliteiten voor fietsers, om ook de goede resultaten te kunnen doortrekken naar de toekomst, waardoor de stad beter bereikbaar blijft.

We hebben de Fietsvisie daarom herijkt, zoals in de Mobiliteitsvisie Enschede is vastgesteld. Op basis van de evaluatie van de Fietsvisie Enschede Fietsstad 2020, de vastgestelde koers in de Mobiliteitsvisie en een uitgebreid participatieproces heeft deze herijking plaatsgevonden. De Fietsvisie Enschede 2030 is daarvan het resultaat.

De Fietsvisie Enschede 2030 gaat verder met de ingezette sprint naar voren en zet een trap verder voor wat betreft verkeersveiligheid. Daarmee bereiken we drie doelen die sterk met elkaar samenhangen: meer fietsbewegingen, veilig op de fiets en tevreden fietsers. Fietsen levert een belangrijke bijdrage aan de doelen van de stad, niet alleen voor de bereikbaarheid, maar ook voor het aantrekken en vasthouden van talent, het maken van een duurzame groene stad en het werken aan een inclusieve samenleving. In lijn met deze visie is ook een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de komende jaren.

Beoogd effect
Het belangrijkste effect is het realiseren van meer kwaliteit voor de fiets. Dit splitsen we op in drie onderling afhankelijke onderdelen: meer fietsbewegingen, veilig op de fiets en tevreden fietsers. Concreet zijn daarvoor de volgende doelen gesteld:

- Ten minste 50% van de korte verplaatsingen (tot 7,5 km) vindt plaats op de fiets (2019: 43%). En ten minste 30% op de middellange afstand (tussen 7,5 en 15 km, 2019: 19%)).
- We onderschrijven de landelijke Vision Zero, die zich richt op 0 verkeersslachtoffers in 2050. Voor de komende tien jaar willen we daarom een daling van 33% ten opzichte van de laatste cijfers uit 2019.
- Stadsbreed wordt fietsen met een rapportcijfer 8 gewaardeerd door de inwoners (2019:7,3). Daarbij willen we grote verschillen per wijk voorkomen en per wijk minimaal een 7,5 scoren.

Argumenten
1.1. Het is lijn met onze ambities voor de externe bereikbaarheid.
Door in te zetten op de fiets op kortere afstanden houden we Enschede bereikbaar per auto voor langere ritten van en naar buiten Enschede. Met de opkomst van de elektrische fiets en het aanleggen van regionale fietsroutes, wordt fietsen ook op de middellange afstand steeds aantrekkelijker.

1.2. De verkeersveiligheid wordt vergroot.
Verkeersveiligheid is een belangrijk thema in Enschede. Bij de evaluatie van de huidige visie bleek juist op dit punt dat we achterblijven bij de ambities. Daarom kiezen we in deze visie voor een extra impuls wat betreft verkeersveiligheid.

1.3. Onze inwoners vragen er om
Met name de extra aandacht voor verkeersveiligheid is breed gedragen onder de inwoners en kwam in vrijwel alle participatiegesprekken aan de orde. De grote aantallen respondenten bij het ophalen van input onderschrijven ook dat dit thema leeft onder de inwoners.

1.4. Het draagt bij aan de leefbaarheid van de binnenstad en overige wijken.
Door mensen te verleiden met aantrekkelijke fietsroutes door de wijken en goede stallingsvoorzieningen neemt het aantal autoverplaatsingen af en daarmee de leefbaarheid in wijken toe. Een herinrichting van een straat voor de fiets biedt daarbij kansen voor vergroening van de openbare ruimte. Daarnaast zorgt de centrumfietsring voor minder doorgaand fietsverkeer in de binnenstad en vergroot daarmee de leefbaarheid en winkelbeleving.

1.5. Het is goed voor de gezondheid van onze inwoners.
Fietsen is een veilige manier om in beweging te blijven. Dit wordt ook onderschreven in het lokale sport- en beweegakkoord. Door te investeren in de fiets dragen we bij aan een gezondere samenleving.

1.6 Fietsen is belangrijk voor de recreatie
De fiets is een belangrijke vervoerswijze als het gaat om recreatie in het groene buitengebied van Enschede. Het buitengebied ligt op fietsafstand van de stad en de recreatieve paden in het buitengebied zijn belangrijk voor zowel het ommetje van de inwoner als de dagtochten door bezoekers van buiten de stad.

3.1 De middelen zijn op dit moment niet direct beschikbaar
Deze visie is de stip op de horizon. Om de ambitie uit de visie waar te maken is het uitvoeren van het ambitieniveau Basis essentieel. De benodigde middelen hiervoor zijn niet beschikbaar op dit moment. Daarom kiezen we ervoor om deze op te voeren bij de zomernota en daar integraal de financiële afweging te maken.

3.2 Het ambitieniveau Plus brengt hoge kosten met zich mee
De extra projecten binnen het ambitieniveau Plus vragen om grote investeringen. Dit zou structureel €1.400.000 extra vragen (ten opzichte van het ambitieniveau Basis). Dat vinden we op dit moment niet realistisch. Inhoudelijk spreken we wel de ambitie uit voor deze projecten, zodat we ze kunnen uitvoeren op het moment dat er extra middelen komen.

Risico's
3.1. De middelen komen niet beschikbaar
We vragen in dit voorstel geen middelen en betrekken de middelenvraag bij de aankomende zomernota. Bij het ontbreken van eigen middelen kunnen de uitgesproken ambities niet worden waargemaakt. Daarbij geldt dat ook de (subsidie)middelen van derden niet benut kunnen worden.

3.2 De succesvolle campagne Enschede Fietsstad kan niet worden voortgezet
De afgelopen jaren hebben we goede resultaten geboekt met Enschede Fietsstad. Als er geen middelen beschikbaar komen, kunnen we deze campagne niet voortzetten na 2022.

Financiële dekking van het voorstel
Uitvoering van de genoemde maatregelen in de ambitieniveaus Basis kunnen alleen starten als er middelen beschikbaar komen in het traject van de zomernota. Vanaf 2023 zullen er sowieso middelen voor mobiliteit moeten worden gevonden.

Voor de maatregelen in ambitieniveau Plus geldt dat we hier op dit moment geen geld voor vragen. Maar in de toekomst van project tot project financieringsmogelijkheden blijven verkennen.

Genoemde bedragen gaan uit van subsidiebijdrages zoals die bij investeringen in fietsinfrastructuur gebruikelijk zijn. Toezeggingen zijn hierover nog niet gedaan.

Alternatieven
Door te kiezen voor de fiets voorkomen we dat er groot ingezet moet worden op automaatregelen. Deze zijn Kostbaarder, worden veelal niet gesubsidieerd en roepen meer weerstand op doordat ze ruimtelijk een veel grotere impact hebben. Daarnaast zullen aanvullende maatregelen nodig zijn om de overige doelen op de stad te behalen, doordat de gunstige neveneffecten van het fietsbeleid wegvallen.

Participatie
Voor het opstellen van de Fietsvisie zijn diverse stakeholders op verschillende manieren betrokken. Voorafgaand heeft de evaluatie van het huidige beleid plaatsgevonden en zijn extra wensen geïnventariseerd via het Enschede Panel (1.478 respondenten), de Fietsstad-enquête (4.008 stemmen, 900 ingevulde open antwoorden), Rode-lopergesprekken (96 inwoners verdeeld over vier locaties) en zowel een interne (gemeentelijke afdelingen) als externe klankbordgroep.

De visie zoals deze geschreven is op basis van deze input is vervolgens getoetst bij de interne en externe klankbordgroep en via het stadsgesprek. In het stadsgesprek hebben 611 inwoners een interactieve video over de Fietsvisie bekeken en daarbij hun input gegeven over de prioritering van de maatregelen en de mogelijkheid gehad te reageren op de gepresenteerde plannen.

Met de Fietsersbond Enschede is vervolgens nog een keer in meer detail de hele visie doorgesproken en is een aantal gewenste aanscherpingen doorgevoerd, zoals de manier waarop we omgaan met parkeren bij fietsstraten.

Communicatie
De door de raad vastgestelde Fietsvisie zal beschikbaar worden gemaakt op de website van de gemeente Enschede. Daarnaast zullen de voor de inwoners belangrijkste punten via de kanalen van Enschede Fietsstad naar buiten worden gebracht.

Communicatie met direct betrokkenen
Betrokkenen uit het participatieproces krijgen de visie, voor zover aangegeven dat dit gewenst is, toegestuurd.

PR over het besluit
Ja

Vervolg
De structurele opgave voor het realiseren van ambitieniveau Basis (structureel €750.000) wordt betrokken bij de aankomende zomernota. Eens in de twee jaar wordt u op de hoogte gehouden van de voortgang ten aanzien van de doelen gelijktijdig met de kredietaanvraag mobiliteit.

Bijlagen
1 Fietsvisie Enschede 2030: Leefbaar, Aantrekkelijk en Bereikbaar per fiets
2 Fietsvisie Enschede 2030 – Bijlage 4 Netwerkkaart

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris, **de Burgemeester,**

E.A. Smit drs. H.J. Meijer